

COVID-19 SÜRECİNİN AKTİF ÇALIŞAN ANTRENÖRLERE OLAN ETKİSİNİN NİTEL YÖNTEMLE İNCELENMESİ

QUALITATIVE ANALYSIS OF THE EFFECT OF COVID-19 PROCESS ON ACTIVE COACHES

ИССЛЕДОВАНИЕ КАЧЕСТВЕННЫМ МЕТОДОМ ВЛИЯНИЕ ПРОЦЕССА COVID-19 НА АКТИВНО РАБОТАЮЩИХ ТРЕНЕРОВ

Alpay BÜLBÜL*
Burçin ÖLÇÜCÜ**
Gamze AKYOL***

ÖZ

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve ciddi yaşam sorunlarına yol açan covid-19 virüsü spor dünyasını da oldukça kötü etkilemiş hatta durma noktasına getirmiştir. Buradan hareketle kötü süreçten geçmekte olan antrenörlerin duygu durumları ve süreç içindeki mesleki tavırları merak uyandırmaktadır. Değişen koşullarda antrenörlerin nasıl uyum sağlamaya çalıştıkları, olumlu ve olumsuz etkilendikleri konular gibi başlıklara cevap aranmaya çalışılmıştır. Covid-19 pandemi sürecinden geçmekte olan antrenörlerin gözünden sporcularının ve kendi duygu durumlarını araştırmayı amaçlayan bu çalışma, nitel araştırma türlerinden olan “durum çalışması” deseni ve “alan taraması” ile yürütülmüştür. Çalışma 2019-2020 yılında Türkiye’de bulunan ve rastgele seçilmiş olan antrenörlerin bulunduğu 20 şehir üzerinde uygulanmıştır. Şehirlerde bulunan antrenör sayılarının eşit dağılmasına bakılmaksızın veriler tamamen seçkisiz olarak elde edilmiştir. Araştırmaya toplam 81 gönüllü antrenör katılmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından oluşturulmuş demografik bilgiler ve 5 açık uçlu soru yardımıyla toplanmıştır. Veri toplamak için oluşturulan soru formları, izolasyon döneminden geçildiği için “Google formlar” üzerinden düzenlenmiş ve yine mail, whatsapp ve çeşitli bilişim yöntemleri yardımı ile toplanmıştır. Analiz sonuçlarına göre; antrenörlerin covid-19 pandemi sürecinden oldukça olumsuz etkilendiği, bu süreçte sporcularının motivasyonunu yüksek tutmak ve fiziksel kapasiteyi

* ORCID: [0000-0002-9636-4735](https://orcid.org/0000-0002-9636-4735), Dr. Öğretim Üyesi, Sinop Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, alpaybulbul60@hotmail.com

** ORCID: [0000-0003-0140-6451](https://orcid.org/0000-0003-0140-6451), Prof. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, burcinolcucu@hotmail.com

*** ORCID: [0000-0002-9266-2516](https://orcid.org/0000-0002-9266-2516), Doktora Öğrencisi, Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, gamz.akyoll@gmail.com

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

oluşacak kötü etkilerden kısmen koruyabilmek adına antrenörler kendilerini “yaratıcı teknikler geliştirme durumunda” hissettikleri ve yine antrenörlerin Covid-19 dönemindeki zorlu şartlara olumlu yaklaşarak, “krizi fırsata çevirmeleri” gerektiği düşüncelerine sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Antrenör, Sporcu, Pandemi, Nitel

ABSTRACT

Covid-19 virus, which affected the entire world and led to serious life problems, also affected the sports world quite badly and even brought it to a standstill. Based on this, the emotional states of coaches who are going through a bad process and their professional behavior in the process are intriguing. Answers to topics such as how coaches try to adapt in changing conditions, how they are positively and negatively affected. This study, which aims to investigate athletes' and their own emotional states through the eyes of coaches undergoing the covid-19 pandemic process, was conducted using the “situation study” pattern and “field scan”, which are types of qualitative research. The study was carried out in 20 cities in Turkey in 2019-2020 with randomly selected coaches. Regardless of the equal distribution of Coach numbers in cities, the data was obtained completely without selection. A total of 81 volunteer coaches participated in the research. Research data was collected using demographic information created by researchers and 5 open-ended questions. Question forms created to collect data were edited through “Google forms” since the isolation period was passed and collected again with the help of mail, whatsapp and various information methods. According to the results of the analysis, it was concluded that coaches were very negatively affected by the covid-19 pandemic process, in order to keep their athletes' motivation high and partially protect their physical capacity from the bad effects, coaches felt that they were “in a state of developing creative techniques” and that coaches should “turn the crisis into an opportunity” by approaching the difficult conditions in the covid-19 period positively.

Key words: Covid-19, Coach, Athlete, Pandemic, Qualitative

АННОТАЦИЯ

Вирус covid-19, который повлиял на весь мир и привел к серьезным жизненным проблемам, также довольно плохо повлиял на спортивный мир или даже остановился. Исходя из этого, эмоциональные состояния тренеров, проходящих через плохой процесс, и профессиональное отношение в этом процессе вызывают любопытство. Попытались искать ответы на такие заголовки, как то, как тренеры пытаются адаптироваться в меняющихся условиях, темы, на которые они влияют положительно и отрицательно. Данное исследование, направленное на изучение спортсменов и их настроения глазами тренеров в период пандемии covid-19, было проведено с использованием “тематического исследования” и “полевого опроса”, относящихся к качественным методам исследования. Исследовательская работа проводилась в 2019-2020 году с проживающими в Турции и случайным образом подобранными тренерами из 20 разных городов. Несмотря на равномерное распределение количества тренеров по городам, данные были получены совершенно случайно. Всего в исследовании участвовал 81 тренер-волонтер. Разработанные исследователями задания для сбора информации состояли из демографических данных и 5-и вопросов открытого типа. В связи с периодом изоляции анкеты, разработанные для сбора данных, были сделаны и размещены в “формах Google” и, также, собирались с помощью электронной почты, WhatsApp и других информационных методов. По результатам анализа; тренеры сильно пострадали от пандемии covid-19, в этот период, чтобы поддерживать мотивацию спортсменов на

высоком уровне и частично защищать физические возможности от негативных последствий, которые могут возникнуть, тренеры почувствовали “потребность в развитии творческих методов”, а также, беря во внимание тяжёлые условия периода пандемии covid-19, тренерами был сделан вывод, что необходимо “превратить кризис в возможность”.

Ключевые слова: Covid-19, Тренер, Спортсмен, Пандемия, Качественный

1.GİRİŞ

Dünya'nın her yerinde büyük yankı uyandıran ve insan sağlığını ciddi boyutlarda tehlike altına alan Covid-19 salgını ilk olarak Aralık 2019'a Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmıştır ve hızla tüm dünyaya kontrolsüz bir şekilde yayılmıştır (Akyol ve ark. 2020). COVID-19 hastalığının yüksek derece bulaşma hızı ve insan sağlığını ölümcül boyutta tehdit ettiğinin anlaşılmasının ardından, karantina ve hijyen tedbirlerinin artırılması önem kazanmıştır. Gierueld vd. (2006) sosyal izolasyonu, bireyin toplumla arasında gerçekleştirdiği tam ya da kısmi temas yoksunluğu durumu olarak tanımlamaktadırlar. Ana maksadı sağlık koşullarını korumak olan sosyal izolasyon her grupta uygulanabilir bir tedbirdir. Bu nedenle COVID-19 salgınının yayılma hızını yavaşlatmak amacıyla Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği yöntemler tüm dünya ülkelerine duyurulmuş ve uygulanmıştır (Coronavirüs Situation Report, 2019).

Tehlikeli salgına dönük dünya çapında çeşitli ve ciddi yaptırımları olan önlemler alınmaya ve böylece salgının etkisi kırılmaya çalışılmaktadır. Herkesi eşit derece koruyabilecek önlemler almak üzere önemli fonlar kurulmakla birlikte bu fonlardan elde edilen getiri ile önceliği refah seviyesi yüksek olmayan insanlara yardım ve gerekli hijyenik önlem koşullarını sağlamaktır. Bunun yanı sıra oluşturulan fonlar sayesinde sağlık çalışanlarına hizmet içi eğitim vermek amaçlanmaktadır. Kurulan fonların farklı devletlerin birleşerek oluşturulması da salgının pandemik boyutunun bir kanıtı niteliğindedir.

Bu fonlardan biri de 03 Nisan 2020'de New York, Cenevre, Washington DC ile Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve UNICEF; Birleşmiş Milletler Vakfı ve İsviçre Yardımseverlik Vakfı tarafından desteklenen COVID-19 Dayanışma Müdahale Fonu' dur. Covid-19 dayanışma müdahale fonunun temel prensibi ise; COVID-19 virüsü ile mücadele için “*herkes elini taşın altına koysun*” yaklaşımını hayata geçirmektir (UNICEF TR, 2020). Fonda toplanan tüm gelirin öncelikli amacı uzun geçecek olan pandemi sürecini gereksinim sahibi insanların en normal ve güvenli şekilde atlatmasını sağlamak ve süreci iyi yönetmektir.

Tüm bunlar insanlığın normal yaşantısına geri dönebilmesi adına atılan büyük ve önemli adımlardır. Bu adımlara ek olarak bireylere düşen ve uygulaması gereken sorumluluklar da en nihayetinde bulunmaktadır. Covid-19 salgın süreci içerisinde bireylerin herhangi bir yaptırıma ve kural ikazına gerek duymadan, sürece dair kendi değerlendirmeleri ve gözlemlerini dikkate alarak sosyal izolasyon ve hijyene verdiği önemi artırmalı ve bulaş riskini artırabilecek faaliyetlerden uzak durması gerekmektedir. Ülkemiz açısından baktığımızda Türkiye'de tam olarak dışarı çıkma kısıtlaması uygulanmamış, ancak vaka sayısının artış hızının önüne geçilmesi için hafta sonlarını kapsayan bir evde kalma zorunluluğu getirilmiştir.

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

Türkiye bu anlamda salgın hastalık döneminde bilinçli yaklaşan topluma sahiptir ve sosyal izolasyon konusunda insanlar gönüllü olarak hayat hareketliliklerini kısıtlamışlardır (Üstün ve Özçiftçi, 2020).

Toplumsal yaşantımızın normali haline gelen spor kurumu da şimdilerde etkisi tüm dünyayı etkisi altına alan covid-19 virüsünden olumsuz etkilenmiştir. Bu tehdit nedeniyle neredeyse dünyada bulunan 206 ülkenin (Wikipedia, 2020) tamamı teyakkuz haline geçmiştir. Hareketli bir olgu olan spor işleyişi, sosyal bağlarından uzaklaştırılmış ve yine diğer tüm insanlık gibi kapalı alanlara mecbur kalmıştır. Ancak gelinen durum özünde dinamizm bulunan ve hareketli yapısı nedeniyle kitleleri peşinden sürükleyen spor için oldukça düşündürücü bir tablo ortaya çıkarmıştır (Türkmen ve Özşarı, 2020).

Spora dair tüm etkinlikler büyük insan gruplarıyla olduğundan bulaş riski oldukça yüksektir (Petersen vd., 2016; Yanagisawa vd., 2018), kaldı ki bir organizasyon olmasa bile sporcu ve antrenörün farklı yerlerden gelip ortak bir noktada birleşerek dar bir alan ve kısa bir mesafe içerisinde antrenman yapması bile bulaş riskini oldukça artırmaktadır. Bu yüzden içerisinde bulunduğumuz süreçte pek çok önemli spor etkinliği (şampiyonalar-olimpiyatlar gibi) iptal edilmiştir. Eğer bu organizasyonlar iptal edilmezse, salgının adeta biyolojik bir bomba niteliği taşıyacağından bahsedilmektedir (Gilat ve Cole, 2020). Bu tür organizasyonlar ya da toplu çalışmalar sonucunda artacak bulaş riskini önlemek için hükümetler çeşitli önlemler alırken, sağlık çalışanları da enfekte birey sayısına önlem alabilmek (Perc vd., 2020) için çalışmalarına devam etmektedir.

Sporcular genel anlamda sağlıklı ve güçlü bireyler olarak bilindiğinden pandemi döneminden olumsuz etkilenecekleri düşünülmesine de yine de olumsuz deneyim yaşayan halkanın dışında düşünülemezler (Koçak ve Özer Kaya, 2020). Sporcular için COVID-19 salgın dönemi sadece antrenman ve yarışma programlarının aksamasına neden olmayıp aynı zamanda önemli sağlık sorunlarına da neden olabilmektedir (Chen vd., 2020; Zheng, Ma, Zhang, ve Xie, 2020). Covid-19 salgın sürecinde antrenmansız kalan sporcuların fiziksel kapasiteleri olumsuz etkilenmektedir. Yine hastalığa yakalanmasalar bile yarışların ya da maçların iptal olması sporcuların maddi anlamda olumsuzluklar yaşamalarına neden olmuştur. Nisan 2020 itibarıyla, çoğu profesyonel spor ligi durdurulduğundan binlerce sporcunun ve spor kulübünün iflastan kaçınmak için desteğe ihtiyacı olduğu bildirilmiştir. Pandemi sürecinin sporcular üzerinde yarattığı bu problemler için etkili ve iyileştirici önlemler alınmalıdır (Timpka, 2020).

Sporcularının tüm fiziksel ve psikolojik evrelerini bilen, onlarla yakından ilgilenen ve aynı zamanda görevini meslek olarak ilerleten antrenörlerin covid-19 salgın süreci içerisindeki sporcular üzerine olan değerlendirmelerine önem verilmelidir. Çünkü antrenörler, çalıştırdığı sporcunun genel anlamda hayatına dahildir ve sporcusunda meydana gelen psiko-sosyal ve fiziksel bozukluklarla mücadele etmek durumundadır. Buna dayanarak literatür incelemeleri sonucunda Covid-19 pandemi sürecinde antrenmanların kısıtlanması ile uzaktan bağlantı sistemine geçen tüm sporcu, antrenör, takımlar ve spor ileri gelenlerine verilen öneriler şu şekildedir;

Teknolojik aletlerimizde yer alan çeşitli iletişim uygulamaları kullanılarak sporculara uzmanlar (spor antrenörü, fizyoterapist, diyetisyen, psikolog) tarafından mental rehberlik sağlanmalıdır (Jukic, Calleja-González, vd., 2020);

- Sporcuların etraflarına rol model olacağı davranışlar kazanması için çeşitli uzaktan eğitimler verilmeli. Bunlar hijyen kurallarını nasıl uygulayacakları ve çevrelerini nasıl etkileyebileceklerini öğrenme yolları olabilir (Halabchi, Ahmadinejad, ve Selk-Ghaffari, 2020);

- Karantina sürecindeki sporculara düzgün yaşam koşulları sağlanmalıdır (ekipman, beslenme). Mümkünse, sporcunun yaşam alanı kardiyo, ağırlık (dambıl, elastik bantlar, sağlık topları vb.) ve diğer antrenman türlerinin ekipmanları ile desteklenmelidir (Halabchi vd., 2020);

- Sporcunun eksiklerine ve ihtiyaçlarına göre alternatif spor becerileri eğitimi organize edilmelidir. Bunun için sanal gerçeklik uygulamaları ve video destekli teorik anlatımlar kullanılabilir (Jukic, Calleja-González, vd., 2020);

- Sporcunun kendi özelliklerine ve bunuldukları ortamın şartlarına göre ayarlanmış antrenman ve beslenme programları ayarlanabilir (Jukic, Milanovic, vd., 2020);

- Nöromüsküler pliometrik ve eksentrik antrenmanlar, kuvvet ve güç performansı ile ilgili bazı temel uyarlamaları korumak açısından düzenlenmelidir (Jukic, Calleja-González, vd., 2020);

- Uzun süren ve yorucu eğitimler ile bağışıklık sistemi depresyonu arasında ilişki olduğu bilinmektedir. Bundan dolayı sporcuların covid19 sürecindeki olumsuzluklardan etkilenmemesi için antrenman süreleri 60 dakikadan az tutulmalı ve antrenmanın maksimum şiddetinin %80'den daha az olacak şekilde sınırlandırılmalıdır (Toresdahl ve Asif, 2020; Koçak ve Özer Kaya, 2020).

Bu çalışmanın amacı; Covid-19 pandemi süreci içerisinde geçmekte olan antrenörlerin kişisel cevaplarını öğrenerek, pandemi sürecinden antrenör ve sporcuların nasıl etkilendiğini, katılımcılara yönetilen soru analizlerinin yanı sıra literatürde bulunan bilgi ve dökümanlar yoluyla analiz etmektir. Çalışmanın sınırlılıkları olarak sadece antrenörleri kapsıyor olması ve pandemi sürecinden dolayı görüşmelerin yüz yüze yapılamayıp, antrenörlere yönlendirilen anket formundaki açık uçlu soruların cevaplanmasının istenmesidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Covid-19 pandemi sürecinden geçmekte olan antrenörlerin gözünden sporcularının ve kendi duydu durumlarını araştırmayı amaçlayan bu çalışma, nitel araştırmalarda kullanılan “durum çalışması” deseni ve “alan taraması” ile gerçekleştirilmiştir. Glaser (1978)'e göre “nitel çalışma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemleri kullanılarak, algı veya olayın doğal ortamında en gerçekçi haliyle incelenmesini sağlayan çalışma yoludur.” Durum çalışmalarında ise en önemli özellik bir ya da birden fazla durumun derinlemesine incelenerek analiz edilebilmesidir. “Yani bir duruma ilişkin etkenler; ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb. geniş yelpazede incelenir ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri,

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

nasıl etkilendikleri, üzerine odaklanır. Durum çalışmaları görüşmeler, dökümanlar, anketler veya gözlemlerle yapılabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.2. Çalışma Grubu

Bu çalışma 2019-2020 yılında Türkiye’de bulunan ve rastgele seçilmiş olan antrenörlerin bulunduğu 20 şehir üzerinde uygulanmıştır. Şehirlerde bulunan antrenör sayılarının eşit dağılmasına bakılmaksızın veriler tamamen seçkisiz olarak elde edilmiştir. Araştırmaya toplam 87 gönüllü antrenör katılmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Antrenörlere dair veriler araştırmacılar tarafından oluşturulmuş demografik bilgiler formu ve 5 açık uçlu soru yardımıyla elde edilmiştir. Sorular katılımcılar izolasyon döneminde olduğundan dolayı “Google formlar” üzerinden düzenlenmiş ve yine mail, whatsapp ve çeşitli bilişim yöntemleri yardımı ile antrenörlere ulaştırılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Yapılan araştırmaya katılan antrenörlerden 87 tane geçerli sayılabilecek veri toplanılmıştır. Elde edilen verilere tematik içerik analizi yapılabilmesi için önce her veri “nAC” (katılımcı sayısı-n ve AC- antrenör cevabı) şeklinde kodlanmıştır. Sonrasında tüm veriler ayrıntılı olarak incelenip, üç farklı spor uzmanı desteğiyle değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler kendi içlerinde kategoriler halinde incelenmiş olup, antrenörlerin örnek cümleleriyle desteklenmiştir.

2.5. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama araçları araştırmacılar tarafından hazırlanan demografik bilgiler ve 5 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. İstenilen demografik bilgiler ve açık uçlu sorular aşağıda verilmiştir.

Demografik bilgiler anketi; 1)Yaş: 2)Cinsiyet 3)Şehir: 4)Pandemi döneminde maaş alabildi mi?

Açık uçlu sorular:

1-Pandemi sürecinden nasıl etkilendiniz ve etkilendiyseniz bu durumla mücadele etmek için ne gibi yöntemler kullanıyorsunuz?

2-Sporcularınızın süreç içindeki psikolojik durumunu nasıl tanımlarsınız?

3-Pandemi öncesi ve sırasında kendinizi değerlendirdiğinizde çevrenizdeki bireylere karşı yaklaşımınızda değişiklik oldu mu? Oldu ise nasıl?

4-Antrenörlük mesleğini icra eden bireylere bu süreç ne gibi sorumluluklar yükledi?

5-Spor organizasyonları veya antrenmanların güvenli şekilde yapılabilmesi için önerileriniz nelerdir?

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen demografik bilgiler ve açık uçlu soru cevaplarının içerik analizi yorumlarıyla birlikte verilmiştir.

Tablo 1. Antrenörlerin yaş aralığı.

YAŞ	f	%
-----	---	---

20-25	55	63
25-30	18	21
30-35	6	7
35-40	2	2
40 VE ÜSTÜ	6	7
Toplam	87	

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışmaya katılan antrenörlerin 55 kişi (%63) 20-25 yaş aralığında, 18 kişi (%21) 25-30 yaş aralığında, 6 kişi (%7) 30-35 yaş aralığında, 2 kişi (%2) 35-40 yaş aralığında ve son olarak 6 kişi (%7) 40 yaş ve üzeri yaş aralığındadır sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlara bakılarak antrenörlerin yarısından fazlasının genç- yetişkin (20-30 yaş arası) yaş düzeyine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 2. Antrenörlerin cinsiyet tablosu.

Cinsiyet	F	%
Kadın	31	36
Erkek	56	64
Toplam	87	

Tablo 2’de antrenörlerin yaş frekansları(f) ve yüzdeleri verilmiştir. Analiz sonucuna göre katılımcıların 31 kişi (%36) kadın, 56 kişi (%64) erkek olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3. Antrenörlerin bulunduğu şehirler.

Şehir	F	%
İstanbul	54	62
Sinop	18	21
Diğeri	15	17
Toplam	87	

Tablo 3’te görüldüğü gibi çalışmanın yarısından çoğu İstanbul, 54 kişiden (%62) oluşurken geri kalanı Sinop 18 kişi (%21) ve diğer iller olarak verilen (Nevşehir, Kastamonu, Düzce, Yalova, Rize, Kocaeli, Kahramanmaraş, Muğla, Denizli, Bitlis, Mersin, Diyarbakır, Ankara, Gaziantep, Uşak) 15 kişi (%17)’den oluşmaktadır.

Tablo 4. Antrenörlerin pandemi süreci boyunca maaş alıp-alamadıklarına dair veriler.

Maaş	F	%
Maaş alan	65	75
Maaş alamayan	22	25
Toplam	87	

Tablo 4. İncelendiğinde antrenörlerin pandemi süreci boyunca %75’lik dilimi yani 65 kişi maaşını almaya devam ederken, %25’lik kısmı yani 22 kişi muhtemel sebeplerden dolayı maaşını alamamaktadır. Sonuçlar incelendiğinde %25’lik olan kısmın azımsanmayacağı ve bu dilime giren antrenörlerin kısıtlanan yaşam şartlarının yanı sıra ekonomik anlamda da zor bir sürece girdiği ve bu süreçten en nihayetinde olumsuz etkileneceği yorumu kaçınılmazdır.

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

Tablo 5. Antrenörlere yöneltilen 1. sorunun içerik analizi.

Soru 1	Covid-19 Pandemi sürecinden sporcularınız fiziksel açıdan etkilendi mi? Etkilendiyse bu durumla mücadele etmek için hangi yöntemleri kullandınız?
Kategoriler:	
Covid 19 dönemi antrenörleri etkilemiştir (77)	3)Kötü etkilendiler. Sporcular fiziksel olarak zayıf kaldılar, bunun için ise canlı vücut ağırlıklarıyla çalışabilecekleri programlar uygulattırdım. (37AC) 4)Evet maalesef çoğu sporcum fiziksel alanda kilo alma ve yağ fazlalığı ile başa çıkmak zorunda kaldı. Ben de onların minimum seviyede zarar görmesi için beslenme ve fit kalmak için çeşitli video konferanslar ile destek vermeye çalıştım.(73AC)
Covid 19 dönemi antrenörleri etkilememiştir (10)	1)Fiziksel açıdan etkilenmemek için evlerde ve açık alanlarda yapabilecekleri antrenman programları hazırladık. Fiziksel performanslarını korumaya çalıştık. (49AC) 2) Hayır etkilenmedi.(29AC)

Tablo 5’te görüldüğü gibi antrenörler “Covid-19 Pandemi sürecinden sporcularınız fiziksel açıdan etkilendi mi? Etkilendiyse bu durumla mücadele etmek için hangi yöntemleri kullandınız?” sorusuna neredeyse tamamına yakını “Covid-19 süreci antrenörleri etkiledi (77 kişi)” şeklinde cevap vermişlerdir ve bu durumun olumsuzluğundan müzdarip olduklarını belirtmişlerdir. Örnek cümleler incelendiğinde antrenörler, sporcunun performans ve fiziksel değişimlerindeki olumsuzluklardan bahsetmiş olup bu durumun üstesinden gelmek için izolasyon şartlarında uygulayabilecekleri programlar önerdiklerini belirtmişlerdir. Geriye kalan küçük bir grup ise sporcularının bu dönemden etkilenmediğini ifade etmiştir.

Tablo 6. Antrenörlere yöneltilen 2. sorunun içerik analizi.

Soru 2.	Covid-19 Pandemisi antrenörlere ne gibi sorumluluklar yükledi?
Kategoriler:	
Yaratıcı teknikler geliştirmek durumunda kalmak. (10)	1)Eksik oyuncuyla antrenman yapmak antrenmanı biraz verimsiz kıldı.(4AC) 2)Online eğitimle çocuklara uzaktan eğitim vermek, istediğimiz şekilde yönlendiremedik.(13AC) 3)Sporcuların gelişmelerini iletirmek için daha fazla imkan yaratmaya çalışmak ve hepsiyle birebir iletişimde olmak için çabalamak oldukça zordu.(21AC)

Kriz olan durumu fırsata çevirmeye çalışmak (77)	1)Öğrencilerle daha sık görüşerek onlarla yakından ilgilenmek. (5AC)
	2)Öğrencileriyle teması biraz olsun azaltıp daha dikkatli bir biçimde idmanlara devam edildi.(10AC)
	3)Uzaktan da bir sporcuya yon verme ve çalıştırabilme kabiliyeti kazandırdı.(12AC)
	4)Sporcularımızla aramızdaki ilişkileri koruyup, onların performanslarını korumak ve geliştirmek için iletişimimizi arttırdık. (30AC)

Tablo 6 incelendiğinde “Covid-19 Pandemisi antrenörlere ne gibi sorumluluklar yükledi?” sorusuna antrenörlerin büyük bir çoğunluğu(77 kişi) içinde bulunduğu durumun negatif yönlerini olumlama yoluna giderek “kriz olan durumu fırsata çevirmeye” çalıştıklarını belirtmişlerdir. Bu durum antrenörlerin bulunduğu şartlara uyum sağlama ve adaptasyon sürecini başarılı atlattıkları yorumunu yaptırabilir. Diğer yandan sürecin zorluğu içinde kalan antrenörler ise “yaratıcı teknikler geliştirmek durumunda kalmıştır” ve sporcularıyla olan özellikle iletişim ve toplanma problemlerini öne çıkartarak bu durumu iyileştirmek için çaba sarf ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 7. Antrenörlere yöneltilen 3. sorunun içerik analizi.

Soru 3. Kategoriler	Pandemi süreci antrenörlerin sosyal yaşantısını nasıl etkiledi?
Olumsuz etkiler (74)	1)Pandemi süreci herkes gibi antrenörün de evde kalmasını gerektiğini sosyal anlamda çevreden uzak kalması sporcularından ve sevdiği antrenörlük mesleğinden uzak kalmasına neden oldu. Kendi yaşantısı sporcuların hem fiziksel hem de mental anlamda daha çok sorumluluk yüklediği için daha çok sosyal yaşamdan uzaklaşmasına neden oldu. (40AC)
Olumlu sayılabilecek etkiler (13)	1)Aileleri ile daha çok zaman geçirdiler.(6AC) 2)Hem kendi hem de çalıştırdıkları takımın sporcularını korumak için daha da özenli bir yaşantı durumu söz konusu oldu.(18AC) 3)Daha fazla tedbirli ve dikkatli bir şekilde ikili ilişkilere dikkat ederek sosyal mesafe şartlarına uyduk. (28AC)

Tablo 7’de “Pandemi süreci antrenörlerin sosyal yaşantısını nasıl etkiledi?” sorusuna cevap aranmıştır ve antrenörlerin cevapları tüm dünya şartlarını örneklendirir niteliktedir. Pandemi sürecinde olan antrenörlerin sosyal yaşantıları çoğunlukla “olumsuz etkilendi” şeklinde analiz edilmiştir. Diğer yandan

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

bakıldığında bu duruma olumlu bakan ve pandemi süreci içerisinde insani değerleri geliştirdiklerini düşünen antrenörlerde bulunmaktadır.

Tablo 8. Antrenörlere yöneltilen 4. sorunun içerik analizi.

Soru 4. Kategoriler	Pandemi sürecinde sporcuların kaygı düzeyi ve performansını nasıl korudunuz ?
Kaygı düzeyi ve performans kontrol edilemedi (18)	1)Kaygılar tavan performanslar düşü. (16AC) 2) Telefonla iletişim dışında bir şey yapamadık.(36AC) 3)Bulduğumuz ortamda çok döküntülü ve sıkıntılı bir şekilde performansı düşürdü (40AC)
Kaygı ve performans düzeyi çeşitli uygulamalarla normal tutulmaya çalışıldı (69)	1)Görüntülü konuşmalarla toplantı yaparak bu sürecin geçici olduğunu takım olarak her şeyi başardığımız gibi bunu da aynı şekilde atlatacağımızı onlarla konuşarak anlattım.(5AC) 2) Sürekli onları takip edin ederek yaşantılarını kontrol altında tuttuk. Performans açısından ise mental çalışmalar yaptık.(18AC) 4) Sporcularımın kendilerini eksik hissetmemeleri için psikolojik destek sağlıyorum süreç boyu. Tabi bunu ekstradan verdiğim fizyolojik antrenman reçeteleri ile destekliyorum. Fırsat buldukça da Covid-19 kurallarına dikkat ederek takımı birleştiriliyorum.(39AC)
<p>Tablo 8’de “<i>Pandemi sürecinde sporcuların kaygı düzeyi ve performansını nasıl korudunuz ?</i>” sorusuna verilen cevaplar incelenmiştir ve 18 kişi sporcularının kaygı ve performans düşüklüğünün önüne geçilemediğini belirtirken geriye kalan 69 kişi bu durumu “çeşitli uygulamalarla normal tutmaya çalıştığını” belirtmiştir. Kaygı ve performans düşüklüğünü normal seviyelerde geçirmeleri için sporcuları ile çeşitli mental çalışmalar ve motivasyon görüşmeleri yaptıklarını belirtmişlerdir.</p>	
Soru 5. Kategoriler	Covid-19 Pandemi devam ederken kontrollü hayat çerçevesinde antrenmanlara ve organizasyonlara devam etmek için ne tür önlemler aldınız ve önerileriniz nelerdir?
Covid-19 döneminde antrenman şartları(81)	1) Antrenman salonlarına sporcu ve antrenör harici kimseyi almadık. Sporcuların temas edecekleri her alanı önlemler dahilinde korumaya çalıştık.(17AC)

2) Spor salonundan ziyade açık hava antrenmanları yapıldı. Soyunma odalarına mümkün olduğunca az kişi göndermeye çalıştık. (18AC)

3) Salon girişlerinde hem öğrencilerin hem velilerin hem de antrenörlerimizin ateşlerini ölçüyoruz, oyuncularımızın hes kodunu alarak da risk durumunu görebiliyoruz. Belirli aralıklarla salonu ve soyunma odalarını dezenfekte ediyoruz. Ayrıca salonumuzun belirli yerlerine dezenfektan koyarak hem kendimizi hem oyuncularımızı korumaya çalışıyoruz. (48AC)

Tablo 9’da “Covid-19 Pandemi devam ederken kontrollü hayat çerçevesinde antrenmanlara ve organizasyonlara devam etmek için ne tür önlemler aldınız ve önerileriniz nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar incelenmiştir. Tabloya bakıldığında “Covid-19 döneminde antrenman şartları” tamamen değiştirilmiş olup, kalabalık bir sosyalleşme alanı olan salonlar yerine açık hava antrenmanları tercih edilmiş, eğer salon antrenmanı yapmak zorunlu ise sporcu sayısı düşürülerek yürütülmeye çalışılmıştır. Bu da takım performansındaki düşmenin nihai sebeplerindendir. Yine farklı bir önlem olarak devletler tarafından getirilen önem ve dikkat uygulamaları yapılmıştır. Bunlar; ateş ölçmek, kolay ulaşılabilen dezenfektan kutuları bulundurmak ve HES(hayat eve sığar) kodu istemektir.

4. TARTIŞMA

Covid-19 pandemi süreci içerisindeki antrenörlerin duygu durumlarını nitel yöntem ile analiz etmeyi amaçlayan çalışmanın demografik sonuçlarına bakıldığında; katılımcıların %74’lük kısmının 20-30 yaş arası genç-yetişkinlerden oluştuğu, 31 kişi (%36) kadın, 56 kişinin (%64) erkek olduğu, çoğu İstanbul 54 kişi (%62) ve geri kalanını Türkiye’nin çeşitli illerinden katıldığı, pandemi süreci boyunca %75’lik dilimi yani 65 kişi maaşını almaya devam ederken, %25’lik kısmı yani 22 kişi muhtemel sebeplerden dolayı maaşını alamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Antrenörlere sorulan 5 açık uçlu soru cevaplarının içerik analizleri incelendiğinde 4 soru kendi içinde 2 kategori olarak incelenirken son soru tek bir kategoride değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin covid-19 pandemi sürecinden oldukça olumsuz etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Örnek: “Pandemi süreci herkes gibi antrenörün de evde kalmasını gerektiğini sosyal anlamda çevreden uzak kalması sporcularından sevdiği antrenörlük mesleğinden uzak kalmasına neden oldu. Kendi yaşantısı sporcuların hem fiziksel hem de mental anlamda daha çok sorumluluk yüklediği için daha çok sosyal yaşamdan uzaklaşmasına neden oldu. (40AC)”. Bu süreçte sporcularının motivasyonunu yüksek tutmak ve fiziksel kapasiteyi oluşacak kötü etkilerden kısmen koruyabilmek adına antrenörler kendilerini “yaratıcı teknikler geliştirme durumunda”

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

hissetmişlerdir “*Evet maalesef çoğu sporcum fiziksel alanda kilo alma ve yağ fazlalığı ile başa çıkmak zorunda kaldı. Ben de onların minimum seviyede zarar görmesi için beslenme ve fit kalmak için çeşitli video konferanslar ile destek vermeye çalıştım.* (73AC)” ve çoğu antrenör yani 77 kişi Covid-19 dönemindeki zorlu şartlara olumlu yaklaşarak “*krizi fırsata çevirmeleri*” gerektiğini düşünmektedir. Örnek: “*Öğrencilerle daha sık görüşerek onlarla yakından ilgilenmek. (5AC). Uzaktan da bir sporcuya yon verme ve çalıştırabilme kabiliyeti kazandırdı. (12AC).*” Bu durum antrenörlerin bulunduğu şartlara hızlı uyum sağlama ve motivasyon düzeylerinin yüksek olduğunun göstergesi olarak düşünülebilir. Yine başka bir bulgu olarak antrenörlerin büyük bir çoğunluğu sporcularının “*kaygı düzeyi ve performans seviyesini normal tutmaya çalışırken*” “*Sporcularımın kendilerini eksik hissetmemeleri için psikolojik destek sağlıyorum süreç boyu. Tabi bunu ekstradan verdiğim fizyolojik antrenman reçeteleri ile destekliyorum. Fırsat buldukça da Covid-19 kurallarına dikkat ederek takımı birleştiriliyorum.* (39AC)” bazı antrenörler bu süreç içerisinde “*sporcuların kaygı düzeyi ve performans kaybının önüne geçilemediğini*” ileri sürmüşlerdir. Son olarak antrenörler pandemi süreci içerisinde antrenman yapabilme şartlarının normal olarak değiştiğini ve kalabalık gruplara hitap eden bir uğraş olmasına rağmen zorunlu kısıtlamalara gidildiğini ifade etmiştir. Örnek: “*salonlar yerine açık hava antrenmanları tercih edilmiş, eğer salon antrenmanı yapmak zorunlu ise sporcu sayısı düşürülerek yürütülmeye çalışmıştır. Bu da takım performansındaki düşmenin nihai sebeplerindendir. Yine farklı bir önlem olarak devletler tarafından getirilen önem ve dikkat uygulamaları yapılmıştır. Bunlar; ateş ölçmek, kolay ulaşılabilen dezenfektan kutuları buldurmak ve HES(hayat eve sığar) kodu istemektir.*”

Çeşitli literatür incelemeleri sonucunda (Orhan ve Özkurt, 2020; Gelen, Eler ve Eler, 2020; Kasımoğlu, 2020; Demirtaş ve Çıplak, 2020) spor sektörünün covid-19 sürecinden ekonomi ve başarı anlamında psikolojik ve fiziksel olarak olumsuz etkilendiği görülmüştür. Sporcular performans ve motivasyon anlamında gerileme yaşarken, çoğunlukla antrenmanların partner ihtiyacı doğurması evde yapılan uygulamaları nispeten geçersiz kılmaktadır. Sosyal mesafe kurallarına hayati önem taşıdığı için uyum sağlamak zorunda kalmakta yine aynı fiziksel ortam içinde yapılan antrenmanların geçerliliğini düşürmüştür. İncelenen araştırmaların sonuçları ile bir spor insanı olarak antrenörlerin yaşadığı olumsuzluklar uyumluluk göstermektedir.

Yine covid-19 pandemi sürecinin önemli sonuçlarından biri de sporcu ve spor insanları üzerindeki kaygı bozukluğudur. Kaygı, bireylerde farklı birçok sebepten kaynaklanarak ortaya çıkan gerginlik, endişe ve stres gibi hoş gitmeyen duygu durumu şeklinde tanımlanabilir (Han, 2009; Spielberger ve Reheiser, 2004). Kaygı bozuklu olan kişiler günlük fiziksel aktivitelerini yerine getirmekte güçlük yaşayabilmektedirler. Hatta kaygı ve endişe durumundaki artış bireylerin kendilerine olan inanç ve mücadele gücünü düşürebilmektedir (Johnston-Wilder ve Lee, 2010). Dolayısıyla pandemi sürecindeki sporcuların kaygı durumlarının artışıyla fiziksel performansları arasında negatif yönde artan ilişki olduğu beklenmektedir (Tekkurşun Demir, Cicioğlu ve İlhan, 2020). Literatürde kaygı ile performans

arasında negatif yönde bir ilişki (Johnston-Wilder ve Lee, 2010; Ocak ve Yamaç, 2013; Papay ve Spielberger, 1986; Pekrun, Goetz, Perry, Kramer, Hochstadt ve Molfenter, 2006), başarı ve motivasyon arasında yaratıcı düşünce, yaratıcı davranış ile pozitif yönde ilişki olduğu (Yenilmez ve Özabacı, 2003) görülmektedir. Bu durum yapmış olduğumuz çalışma bulguları ile paraleldir.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (2020), Covid-19 bulaş riskini antrenman, yarışma, maçlar ve turnuvalar esnasında azaltabilmek için çeşitli önlemler geliştirmiştir. Bu önlemler; birçok amatör ve profesyonel spor organizasyonunun iptali, plastik, cam, demir, zemin(su şişesi, sebil, ayna, kapılar vs.) gibi tüm yüzeylerde virüsün bir müddet kalabileceğinden dolayı sürekli ve sık sık yüzey dezenfekte işlemi uygulaması, her yerde bulunan ve ulaşımı kolay olan el antiseptiği, salon girişlerinde ateş ölçümü uygulaması, duş ve saunaların kullanım dışı bırakılıp, sporcuların kendi besinlerini evden getirmeleri, eldiven ve maske kullanımı, salonda bulunan kişi sayısının sınırlandırılması ve en önemlisi olan kutlama ve el sıkışma alışkanlıklarının bırakılıp sosyal mesafe kurallarına uyum sağlanmasıdır. Antrenörler üzerinde yürüttüğümüz çalışma sonuçlarında elde edilen antrenörlerin aldığı tedbirler bulguları ile uyum sağlamaktadır ve bu sonuç antrenörlerin Covid-19 pandemi süreci şartlarına uygun hareket ederek sporcu ve kendi iyiliği için tedbirli davrandığını göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada antrenörlerin Covid-19 pandemi süreci içerisindeki duygu durumları analiz edilip, literatürle karşılaştırılmıştır. Bu dönemde antrenörler dönem şartlarına uygun antrenman programları düzenlemiş, sporcularının içinde bulunduğu durumdan minimum düzeyde etkilenmesini sağlamak için çeşitli mental antrenmanlar düzenleyip, farklı video konferans yolları kullanarak motivasyon toplantıları düzenlemiştir. Bunlara ek olarak antrenörlerin çoğu dönemden olumsuz etkilenmiş olup yine önemli sayıda antrenör “krizi fırsata çevirme” yolunu seçerek, sporcularıyla iletişimi artırıp mental antrenmanlar yaptırırken birbirlerini daha yakından tanıyabildiklerini ve kendilerini şartlara uymak adına geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma bulgularının önemli bir sonucu olarak antrenörlerin %25’lik kısmının liglerin belirsiz süre uzatılmasından kaynaklanan maaş almama sorunu ile karşı karşıya kaldıklarıdır.

Tüm bu belirtilenler ışığında benzer çalışma yapmak isteyen araştırmacılara;

- Antrenörlerin maaş almama durumlarını geniş bir yelpazede ele alan ve çözüm önerileri üreten çalışmalar yapılmasını,
- Kadın antrenörler ile erkek antrenörler arasında Covid-19 kaygı düzeyinin farklılık gösterip-göstermediğine dair araştırmalar yapılmasını,
- Çeşitli spor organizasyonları ya da antrenman koşullarında gerçekleşen enfekte sporcular üzerinde fiziksel kapasiteye dönük betimleyici araştırmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

- AKYOL, G., BAŞKAN, A. H., & BAŞKAN, A. H. (2020). Yeni tip koronavirüs (Covid-19) döneminde spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin karantina zamanlarında yaptıkları etkinlikler ve sedanter bireylere önerileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 190-203.
- CHEN, N., ZHOU, M., DONG, X., QU, J., GONG, F., HAN, Y., ET AL. (2020). Epidemiological and clinical characteristics of 99 cases of 2019 novel coronavirus pneumonia in Wuhan, China: a descriptive study. *The Lancet*, 395(10223), 507-513.
- CORONAVİRUS DİSEASE 2019 (COVID-19) SİTUATION REPORT-72. https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200401-sitrep-72-covid-19.pdf?sfvrsn=3dd8971b_2 (Erişim Tarihi: 05.04.2020).
- DEMİRTAŞ, Ö., ÇIPLAK, A. (2020). Pandemi Sürecinin Uluslararası Müsabakalara Hazırlanan Güreş Milli Takım Sporcuları Üzerindeki Etkileri. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(ÖS1), 39-52.
- GELEN, M., ELER, S., ELER, N. (2020). Detraining: Covid-19 Ve Üst Düzey Performans . *Milli Eğitim Dergisi* , 49 (227) , 447-464 .
- GIERUELD, J.D.J., TILBURG, T.V., DVKSTRA, P.A. (2006). Loneliness and Social Isolation. *The Cambridge Handbook of Personal Relationships*. S.485-500.
- HALABCHİ, F., AHMADİNEJAD, Z., & SELK-GHAFFARİ, M. (2020). COVID-19 epidemic: exercise or not to exercise; that is the question! *Asian Journal of Sports Medicine*, 11:1.
- HAN, H. R. (2009). Measuring anxiety in children: A methodological review of the literature. *Asian Nursing Research*, 3(2), 49-62.
- KASIMOĞLU, M. (2020). Coach And Athlete Relationship During Covid-19 Process. *Different Approaches To Sport Sciences*, 53.
- KOÇAK, U, ÖZER KAYA, D. (2020). Covid-19 Pandemisi, Spor, Sporcu Üçgeni: Etkilenimler ve Öneriler. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 129-133. Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/En/Pub/İkcusbfd/İssue/55773/738730>
- JOHNSTON-WİLDER, S., & LEE, C. (2010). Mathematical resilience. *mathematics teaching*, 218, 38-41.
- JUKİC, I., CALLEJA-GONZÁLEZ, J., COS, F., CUZZOLİN, F., OLMO, J., TERRADOS, N., ET AL. (2020). Strategies and solutions for team sports athletes in isolation due to COVID-19. *Sports*, 10.3390/sports8040056
- JUKİC, I., MİLANOVİC, L., KRAKAN, I., NJARADİ, N., CALLEJA-GONZÁLEZ, J., CUZZOLİN, F., ET AL. (2020). Strength and conditioning in top level team sports: An individual discipline. 18th International Conference "Physical Conditioning of Athletes.
- OCAK, G. & YAMAÇ, A.(2013). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin öz-düzenleyici öğrenme stratejileri, motivasyonel inançları, matematiğe yönelik tutum ve başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Kuram ve uygulamada eğitim bilimleri*, 13(1), 369-387

- ORHAN, Ü., ÖZKURT, E. (2020). Liglerin Ertelenmesinin Sporcu ve Antrenörlerin Süresi Biten Sözleşmelerine Etkileri / The Effects of Postponing the Leagues on the Expired Contracts of the Athletes and the Trainers . *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 12 (2) , 47-58.
- PAPAY, J. P., & SPIELBERGER, C. D. (1986). Assessment of anxiety and achievement in kindergarten and firstand second-grade children. *Journal of abnormal child psychology*, 14(2), 279-286.
- PERC, M., MIKSÍĆ, N.G., SLAVINEC, M., STOŽER, A. (2020). Forecasting Covid-19. *Frontiers in Physics*. doi.org/10.3389/fphy.2020.00127
- PEKRUN, R., GOETZ, T., PERRY, R. P., KRAMER, K., HOCHSTADT, M., & MOLFENTER, S. (2004). Beyond test anxiety: Development and validation of the test emotions questionnaire (TEQ). *Anxiety, stress, and coping*, 17, 287–316
- SPIELBERGER, C. D., AND REHEİSER, E. C. (2004). Measuring anxiety, anger, depression, and curiosity as emotional states and personality traits with the STAI, STAXI, and STPI. In M. L. Hilsenroth and D. L. Segal (Eds., *Comprehensive handbook of psychological assessment* (Vol. 2, pp. 70-86). Hobokon, NJ: John Wiley.
- TEKKURŞUN DEMİR, G., CİCİOĞLU, H. İ., & İLHAN, E. L. (2020). Sporcuların Yeni Tip Koronavirüse (Covid-19) Yakalanma Kaygısı Ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 458-468. doi:10.14687/jhs.v17i2.5988
- TÜRKMEN, M., & ÖZSARI, A. (2020). Covid-19 Salgını ve Spor Sektörüne Etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*. <https://doi.org/10.14486/IntJSCS.2020.596>
- TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ, AKADEMİ. (2020). Covid-19 Bulaşımı Azaltmak İçin Kamplar, Maçlar, Turnuvalar Ve Antrenmanlar Esnasında Nelere Dikkat Etmek Gerekir? https://akademi.olimpiyat.org.tr/wp-content/uploads/Covid_19_Bulasini_Azaltmak.pdf (erişim tarihi: 01.12.2020)
- TİMPKA, T. (2020). Sports health during the SARS-Cov-2 pandemic. *Sports Medicine* (Auckland, Nz), 1.
- TORESDAHL, B. G., & ASİF, I. M. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19): considerations for the competitive athlete. *Sports Health*, 12(3):221-224.
- GİLAT, R., COLE, B.J. (2020). Covid-19. *Medicine and Sports, Arthroscopy, Sports Medicine, and Rehabilitation*. doi.org/10.1016/j.asmr.2020.04.003.
- PETERSEN, E., WILSON, M.E., TOUCH, S., MCCLOSKEY, B., MWABA, P., BATES, M., DAR, O., MATTES, F., KİDD, M., IPPOLİTO, G., AZHAR, E.I., ZUMLA, A. (2016). Rapid spread of zika virüs in the Americas - implications for public health preparedness for mass gatherings at the 2016 Brazil olympic games. *International Journal of Infectious Diseases*, 44,11–15.
- YANAGİSAWA, N., WADA, K., SPENGLER, J.D., SANCHEZ-PİNA, R. (2018). Health preparedness plan for dengue detection during the 2020 summer

Covid-19 Sürecinin Aktif Çalışan Antrenörlere Olan Etkisinin Nitel Yöntemle...

- olympic and paralympic games in Tokyo. PLOS Neglected Tropical Diseases, 12(9). doi.org/ 10.1371/journal.pntd.0006755
- YENİLMEZ, K, ÖZABACI, N. (2003). Yatılı öğretmen okulu öğrencilerinin matematik ile ilgili tutumları ve matematik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14 (14) , 132-146 .
- YILDIRIM, A. & ŞİMŞEK, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- WİKİPEDİA (2020). Dünyadaki ülke sayısı. Erişim adresi, tr.wikipedia.org/
- UNICEF TÜRKİYE, 2020. www.unicef.org (erişim tarihi: 30.11.2020)
- ÜSTÜN, Ç. & ÖZÇİFTÇİ, S. (2020). COVID-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması. Anatolian Clinic the Journal of Medical Sciences, 25(Supplement 1) , 142-153.
- ZHENG, Y.-Y., MA, Y.-T., ZHANG, J.-Y., & XİE, X. (2020). COVID-19 and the cardiovascular system. Nature Reviews Cardiology, 17(5), 259-260.